

Zuid-Tirol in cijfers

€ 1,50

Zo goedkoop is een rit met de stadsbus in Bozen of Meran.

€ 18,90

kost het voordeligste trein-kaartje 'Sparpreis Europa' door Duitsland van Emmerich naar Zuid-Tirol.

315

dagen zonneschijn per jaar heeft Naturns. Nergens anders in de Oostalpen regent het zo weinig als hier.

369

kabelbanen zweven in de provincie omhoog.

420

Pizzaioli – pizzabakkers – schuiven dagelijks de pizza's voor je in de oven.

300

zwembaden zou men kunnen vullen met de 350.000 hectoliter wijn, die jaarlijks in Zuid-Tirol worden geproduceerd.

850

keer kunnen de lijnbussen van Zuid-Tirol – met de 33 miljoen km, die ze samen jaarlijks rijden – rond de aarde rijden.

3600

sneeuwkanonnen in de provincie zorgen voor een voldoende witte ondergrond, ook als er een keer weinig sneeuw valt.

3905

m boven zee verheft zich de Ortler als hoogste berg van de provincie (de dichtstbijgelegen zee, de Middellandse Zee, ligt circa 350 km ver).

7400

km² groot is Zuid-Tirol. De provincie Utrecht past hier ongeveer vijf keer in.

9700

werklozen zijn er in de provincie. Daarmee behoort Zuid-Tirol tot de regio's met het laagste werkloosheidscijfer in Europa.

16.000

km gemarkeerde wandelpaden voeren door de provincie. Dit komt overeen met de totale lengte van alle zes Europese langeafstandsroutes samen.

21.000

skiërs suiden op een enkele dag in het skiseizoen 2016-2017 de pistes omlaag van Kronplatz bij Bruneck.

285.000

nieuwsgierigen bezoeken elk jaar Ötzi in het archeologisch museum in Bozen.

528.000

mensen leven er in Zuid-Tirol, bijna even veel als in de stad Den Haag.

7.500.000

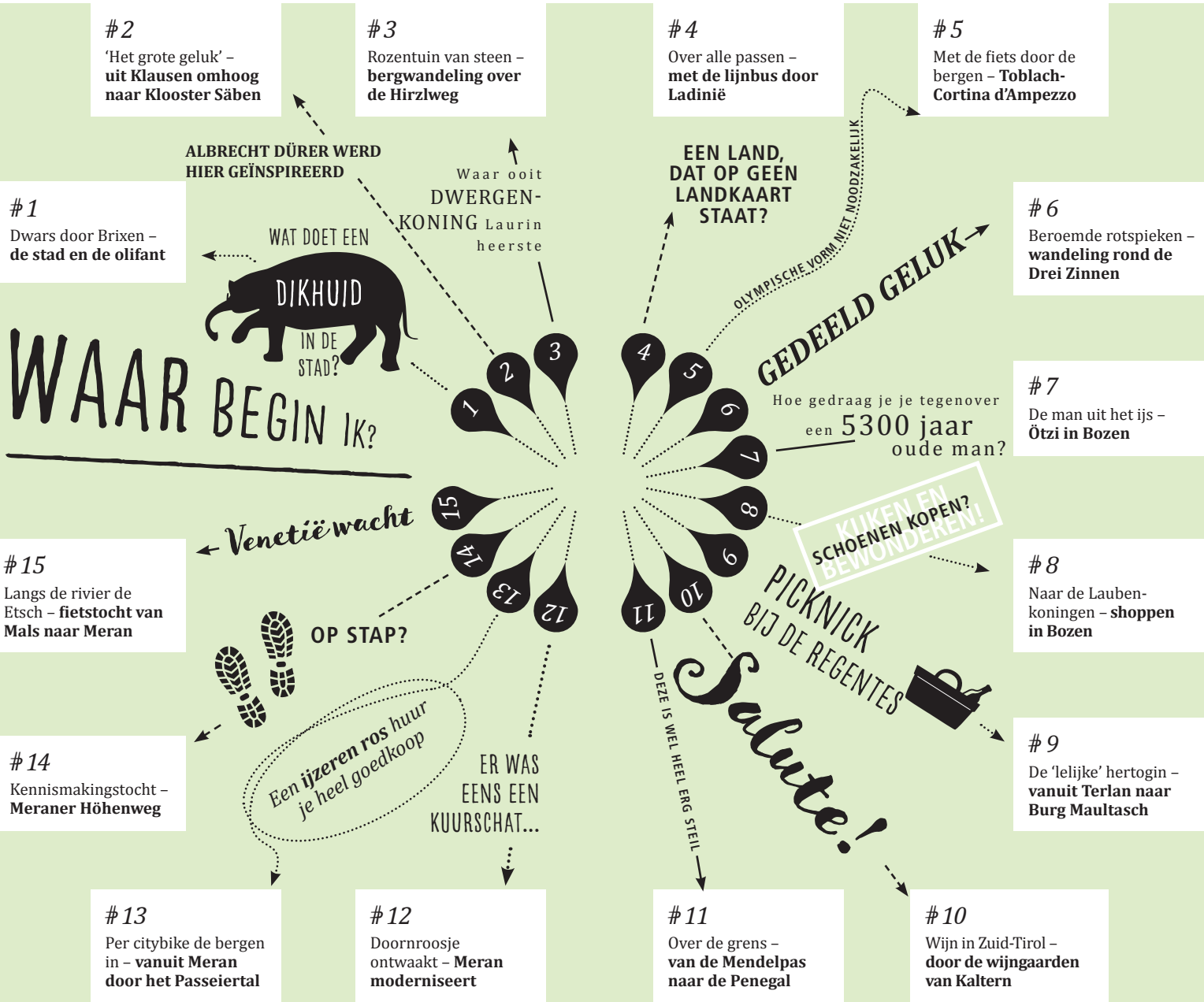
mensen brengen jaarlijks hun vakantie door in de meer dan 10.000 gastenverblijven van Zuid-Tirol.

3
officiële talen zijn er in
Zuid-Tirol: Duits, Italiaans
en Ladinisch.

Het kompas van Zuid-Tirol

15 manieren om je onder te dompelen in de streek

1

Dwars door Brixen – de stad en de olifant

De uit India afkomstige Soliman was in de 16e eeuw dé sensatie in de domstad: een echte olifant in Brixen! Waar is hij gebleven? Op zoek naar sporen.

Oli-paard in de kloostergang

De zoektocht begint in de middeleeuwse **kloostergang** van de **dom 1** van Brixen. Tussen de bogen II en III, precies in de hoek, zie je boven je een wezen dat op een paard lijkt, maar dan met grote flaporen en een lange slurf. De bekende schilder Leonhard von Brixen, die rond 1470 de bijbelscène 'De dood van Eleazar onder de olifant' schilderde, had nog nooit in het echt een dikhuid gezien en creëerde dit wonderbaarlijke 'oli-paard'. Zijn mooie en sierlijke kunstwerk zal ongetwijfeld de fantasie van veel inwoners van Brixen hebben geprikkeld. Bezienswaardig zijn ook de fresco's in de andere arcaden. Op unieke wijze illustreren ze de ontwikkeling van de gotische muurschilderkunst en daarmee behoren ze tot de belangrijkste kunstschaten van Brixen.

Sensatie Soliman

De route naar de 'ware' olifant voert door de steegjes van de **binnenstad** naar de Maria-Hueber-Platz en verder door de Altenmarktgasse. Ga nog voor de grote parkeerplaats en het zwembad Acquarena links de **Trattengasse** in. Even later sta je voor **Hotel Elephant 3**.

Het is 21 december 1551. Dit is in Brixen de dag van de traditionele Thomasmarkt, maar toch verzamelt iedereen zich bij de stadspoort, bij de herberg Am Hohen Feld. In de grote stallen is namelijk een dier te zien dat nog nooit in de bisschopsstad te aanschouwen was: Soliman, een olifant uit India. Het enorme dier, een huwelijksgeschenk voor aartsbisschop Maximiliaan van Oostenrijk en zijn Spaanse echtgenote Maria, zal in het gevolg van het echtpaar vanuit Genua door de Alpen trekken. Veertien dagen lang kan

Onderdak, ook voor olifanten, in ieder geval voor de op een muurschildering vereeuwigde Soliman: Hotel Elephant.

het tropische dier in de herberg vast wennen aan de snijdende kou van de bergen. Soliman is dé sensatie van de stad. De inwoners van het aan de keizerlijke route gelegen Brixen mogen dan gewend zijn aan hoog bezoek, maar een olifant behoorde nog niet eerder tot de gasten. Onder de indruk van de omvang en vooral de slagtan- den van het dier, schrijft een chroniqueur uit die tijd: 'twaalf voet hoog oprijzend, met twee tanden, beide ellenlang, en muisgrijs van kleur.' Tot 2 januari blijft Soliman in Brixen. Dan trekt hij over de winterse Brennerpas naar Wenen.

Olifantenschotel

Andrä Posch, de slagvaardige waard van de herberg, zag direct de commerciële mogelijkheden van het verblijf van de dikhuid. Meteen liet hij als herinnering aan de vierbenige gast op de buitenmuur een schildering aanbrengen, die ook nu nog te zien is, en veranderde de naam van de herberg in 'Elephant', de naam die het gerenommeerde viersterrenhotel tot op de dag van vandaag draagt. Al decennialang staat hier de imposante 'olifantenschotel' op het menu. Met stelligheid wordt verzekerd dat er ook nu nog plek is om zo nodig een olifant in het hotel onder te brengen. Over de prijs moet dan wel worden onderhandeld.

INFO EN OPENINGSTIJDEN

Dom en kruisgang 1: dag. 7-18 uur, in het winterseizoen 12-15 uur gesloten, toegang gratis.
Hotel Elephant 3: Weißblahnstr. 4, tel. 0472 83 27 50, hotelelephant.com.

CULINAIR GENIETEN

Voordelig zijn de beide gourmetrestaurants in **Hotel Elephant 3** niet echt. Maar je hoeft de Elephantenplatte natuurlijk niet te bestellen. Een koffie of aperitief in de **Bar-Lounge** (dag. 7-23 uur) is ook voldoende, om aansluitend rond te kijken in het hotel vol historie.

In de kruisgang van de dom van Brixen kun je op zoek gaan naar een afbeelding van het 'oli-paard'.

sprong – kleding gespecialiseerde **Rung-galdier** (nr. 276, runggaldier1896.com, ma.-vr. 9.30-19, za. 9.30-18 uur). Bij **Kikinger** (nr. 165, ma.-vr. 9-13.30, 14.30-16.30, za. 9-17 uur) worden sinds 1845 kaarsen en geurige zeep gemaakt en verkocht.

Slowfood

Pur Südtirol (A): ► blz. 89

Wijnparadijs

Meraner Weinhaus (S)

Wijkenners gaan naar de overkant van de Passer, waar het Meraner Weinhaus een assortiment heeft van meer dan 2500 flessen.

Romstr. 76, tel. 0473 01 21 30, meranerweinhaus.com, ma.-vr. 10-12.30, 14.30-19, za. 9-12.30 uur

Bont en levendig

Fruit- en warenmarkt (A)

De keuze is enorm en de kwaliteit doorgaans goed. Afdingen is uit den boze. Praderplatz, vr. 8-13 uur

Uitgaan

Geëngageerd

Naast het **Stadttheater** (► blz. 88) is er ook het **Altstadt-theater** (Freiheitsstr. 27, tida.it). Ieder jaar worden daar ongeveer acht eigen producties uitgevoerd, over doorgaans actuele en geëngageerde thema's.

Subcultuur

Ost West Club (S)

Ongedwongen club met Indierock, spontane jamsessies, poetryslam en bijzondere concerten. Een plek voor alternatievelingen en dwarse denkers.

Passeirer Gasse 29, tel. 0473 69 15 44, ostwest.it, wo.-do. 19-24, vr.-za. 19-1 uur

Sport en activiteiten

Wellness

Therme Meran (1): ► blz. 89

Wandelen en mountainbiken

De **kabelbaan Meran 2000** (of: Ifinger Seilbahn, Naifweg 37, tel. 0473 23 48 21, meran2000.net, mei-juni, half sept.-begin nov. dag. 9-17, eind juni-eind sept. 8.30-18 uur, retour € 19,50) vanuit de voorstad Naif (stadsbus nr. 1A) ontsluit het wandelen en mountainbikegebied **Meran 2000**. Let op: in verband met onderhoudswerkzaamheden kunnen delen van sommige routes door het gebied tijdelijk zijn omgeleid.

Fietsen

De stad Meran heeft een goed **fietspadennet**. Aanbevolen **tochten in de omgeving** voeren naar het Passeiertal (► blz. 94 en 96), langs de Etsch van Meran naar Mals (van Mals naar Meran: ► blz. 106) en van Meran naar Bozen.

Fietsverhuur (2): de gemeente Meran is zeer fietsvriendelijk. Aan de stadszijde van het busstation (naast het treinstation) kun je gratis een eenvoudige citybike gebruiken (eind apr.-half okt. ma.-za. 9-19 uur, niet bij regenachtig weer; legitimatie noodzakelijk, evenals een borg van € 5). Bij de stations vind je ook verhuuradressen van **Südtirol Rad** (suedtirol-rad.com) en **Papin Sport** (papinsport.com).

INFO

1 Kuurinformatie: Freiheitsstr. 45, tel. 0473 27 20 00, merano-suedtirol.it, jan.-zo. vóór Pasen, ma.-vr. 9-13, 14.30-17, za. 9.30-12.30 zo. vóór Pasen-okt. ma.-vr. 9-18, za. 9-16, zo. 10-12.30, nov. ma.-vr. 9-17, za. 9.30-13, dec. ma.-vr. 9-17, za. 9.30-17, zo. 10-13 uur.

1 Openbaar vervoer

Trein: iedere 30-60 min. naar Bozen en door de Vinschgau naar Mals.
Bus: er is een uitgebreid **netwerk van stadsbussen**. De regionale bussen naar de omliggende dorpen en dalen vertrekken aan de voorkant van het

treinstation; de meeste regionale bussen stoppen ook langs de ringweg rond de binnenstad (Rennweg).

IN DE OMGEVING

Sprookjeskasteel

Dorf Tirol/Tirol (D E 4), de plaats waarvan het slot de naam gaf aan het land Tirol, ligt boven Meran op de hellingen van de Küchelberg. Een 'dorp' mag je deze gemeente al lang niet meer noemen. Bijna elk huis heeft een toeristische bestemming. De laatste meters naar **Schloss Tirol** moet je te voet afleggen (20 minuten).

De 12e-eeuwse burcht, ooit het stamslot van de graven van Tirol, raakte in verval nadat de graven hun residentie naar Innsbruck hadden verplaatst. Omstreeks 1900 werd het slot in een geromantiseerde versie herbouwd. Uniek zijn de portalen van het hoofdgebouw en de twee verdiepingen tellende kapel, die nog dateert uit de tijd van het oorspronkelijke slot: de romaanse afbeeldingen vormen een verbinding tussen het voorchristelijke en christelijke gedachtegoed. Het slot huist nu het **Südtiroler Landesmuseum für Kultur- und Landesgeschichte** (tel. 0473 22 02 21, schloss-tirol.it, half mrt.-begin dec. di.-zo. 10-17, aug. tot 18 uur, € 8).

Wandelen

Vanuit Dorf Tirol zweeft je met de **Hochmutkabelbaan** (ten noorden van Dorf Tirol, tel. 0473 92 34 80, seilbahn-hochmuth.it, half mrt.-half nov. 7.30-18, juli-sept. tot 19 uur) snel en comfortabel omhoog naar het **Naturpark Texelgruppe** (D/E 3/4) met zijn vele wandelmogelijkheden en de **Meraner Höhenweg** (► blz. 100).

1 Toeristenbureau Dorf Tirol:

Hauptstr. 31, tel. 0473 92 33 14, urlaub.dorf-tirol.it, ma.-do. 8.30-13, 14-17.30, vr. 9-13, 14-17 uur.

1 Bus: buslijn nr. 221 verbindt Meran met Dorf Tirol.

Bergboerencultuur

Het **Ultental/Val d'Ultimo** (D C 5-E 4) is een wereld op zich. Een 'laatste dal', zoals de huidige Italiaanse naam suggereert, is het mooie bergdal echter niet. Waarschijnlijk is dat de naam teruggaat op een man uit een ver verleden, die luisterde naar de naam Ulte-nu. Het dal begint bij **Lana** (D E 4) en klimt dan over een lengte van circa 40 km geleidelijk omhoog naar de gletsjers van het Ortlermassief. Tot het einde van de 19e eeuw was het dal nauwelijks bereikbaar. De toenmalige bevolking leefde hoofdzakelijk van de houtproductie en de veeteelt. Pas in 1907

Alleen in de zomermaanden en bij mooi weer tot in de herfst is de bochtige pasweg over het Timmelsjoch berijdbaar. Het hoogste punt – 2509 m – verraadt waarom: hierboven valt veel sneeuw, die lang blijft liggen.